

CARMEN CAMELIA RĂDULESCU

IONUȚ POPA

Geografie

CLASA A IV-A

SEMESTRUL AL II-LEA

1. Prezentarea realității observabile cu ajutorul terminologiei generale și specifice
2. Utilizarea elementelor semnificative din matematică, științele naturii și disciplinele sociale în înțelegerea realității înconjurătoare
3. Relaționarea realității înconjurătoare cu reprezentarea ei cartografică
4. Dezvoltarea interesului pentru cunoașterea orizontului local, a țării și a lumii contemporane

CUPRINS

UNITATE/LECȚIE	Pagină	COMPETENȚE SPECIFICE VIZATE
UNITATEA 3		
România. Elemente de geografie regională		1.1. Identificarea unor termeni geografici în texte/ contexte/situații de învățare diferite
Marile unități geografice ale României		1.2. Precizarea, în cuvinte proprii, a sensului termenilor geografici de bază
1. Munții Carpați	6	1.3. Utilizarea termenilor geografici simpli în contexte cunoscute
2. Dealurile și podișurile	12	2.1. Aplicarea unor elemente și operații matematice minime în înțelegerea unor situații reale observate
3. Câmpiile și Delta Dunării	16	2.2. Aplicarea unor elemente și cunoștințe dobândite la alte discipline (științe ale naturii, istorie, științe sociale) în descrierea și explicarea realității înconjurătoare
<i>Recapitulare</i>	20	2.3. Identificarea unor fenomene și procese cu caracter geografic din mediul înconjurător al orizontului local, al regiunii, țării și continentului
<i>Autoevaluare</i>	21	3.1. Identificarea poziției elementelor reprezentate pe hartă
Caracteristici geografice ale regiunii în care este situat orizontul local		3.2. Utilizarea semnelor și a altor reprezentări convenționale
4. Elemente de prezentare a unei regiuni	24	3.3. Raportarea corectă a poziției unor elemente pe reprezentările cartografice
5. Caracterizarea regiunii (sau a regiunilor) din jurul orizontului local	26	3.4. Utilizarea unor reprezentări grafice și cartografice simple
<i>Recapitulare</i>	28	4.1. Dezvoltarea curiozității de cunoaștere a elementelor geografice caracteristice orizontului local, țării și lumii contemporane
<i>Autoevaluare</i>	29	4.2. Dobândirea interesului pentru înțelegerea rolului mediului înconjurător pentru viața și activitatea societății
Organizarea administrativă a României		4.3. Dezvoltarea interesului pentru cunoașterea și înțelegerea diversității naturale și umane
6. Organizarea administrativă actuală	30	
7. Orașul București – caracterizare geografică	32	
8. Caracterizarea geografică a județului și a localității în care este situat orizontul local	34	
<i>Recapitulare</i>	38	
<i>Autoevaluare</i>	39	
<i>Test de evaluare sumativă</i>	40	

UNITATE/LECȚIE	Pagină	COMPETENȚE SPECIFICE VIZATE
UNITATEA 4		
România în Europa și pe glob		
România în Europa		
9. Poziția geografică a României în Europa: limite și vecini	42	1.1. Identificarea unor termeni geografici în texte/ contexte/situații de învățare diferite
10. Țările vecine: denumire, capitală	44	1.2. Precizarea, în cuvinte proprii, a sensului termenilor geografici de bază
Europa – un continent al planetei		1.3. Utilizarea termenilor geografici simpli în contexte cunoscute
11. Europa – scurtă caracterizare geografică	46	2.1. Aplicarea unor elemente și operații matematice minime în înțelegerea unor situații reale observate
12. Europa și România – elemente comune	48	2.2. Aplicarea unor elemente și cunoștințe dobândite la alte discipline (științe ale naturii, istorie, științe sociale) în descrierea și explicarea realității înconjurătoare
13. Uniunea Europeană	50	2.3. Identificarea unor fenomene și procese cu caracter geografic din mediul înconjurător al orizontului local, al regiunii, țării și continentului
Terra – planeta noastră		
14. Terra – caracteristici generale	52	3.1. Identificarea poziției elementelor reprezentate pe hartă
15. Continentele și oceanele Terrei	54	3.2. Utilizarea semnelor și a altor reprezentări convenționale
Terra – o planetă a Sistemului Solar		3.3. Raportarea corectă a poziției unor elemente pe reprezentările cartografice
16. Terra, o planetă din Sistemul Solar. Planiglobul – imaginea Terrei	56	3.4. Utilizarea unor reprezentări grafice și cartografice simple
Recapitulare	58	4.1. Dezvoltarea curiozității de cunoaștere a elementelor geografice caracteristice orizontului local, țării și lumii contemporane
Autoevaluare	59	4.2. Dobândirea interesului pentru înțelegerea rolului mediului înconjurător pentru viața și activitatea societății
Recapitulare și evaluare finale	60	4.3. Dezvoltarea interesului pentru cunoașterea și înțelegerea diversității naturale și umane
Știi că...	62	
Mic dicționar geografic	63	

„Geografia e, pe scurt, descrierea Pământului [...] Pământul e țărâna pe care o călcăm, dar e și ce se ascunde dedesubt, e forma sub care se înfățișează (munte, vale, șes), e apa care îl udă, îl acoperă, îl pătrunde (deci e râu, lac, mare, apă subterană), mai e aerul care îl învăluie, care îi împrumută lumină și umbră, culori mângâioase sau violente, nori și ploaie, vânt, furtună sau viscol. Mai e vegetația care îl îmbracă atât de splendid și de variat. Mai sunt viețuitoarele care îl animează, de la turmele care pasc pajiștile, până la peștii care populează apele și, în sfârșit, mai e omul care îl stăpânește și se bucură de toate darurile acestui pământ.”

(George Vâlsan, *Geografia fizică*)

U3

România Elemente de geografie regională

CONȚINUTURI:

- MARILE UNITĂȚI GEOGRAFICE ALE ROMÂNIEI
- CARACTERISTICI GEOGRAFICE ALE REGIUNII ÎN CARE ESTE SITUAT ORIZONTUL LOCAL
- ORGANIZAREA ADMINISTRATIVĂ A ROMÂNIEI

Termeni geografici:

- unitate geografică;
- regiune geografică;
- hartă administrativă;
- unitate administrativ-teritorială;
- județ;
- municipiu;
- comună.

Observă

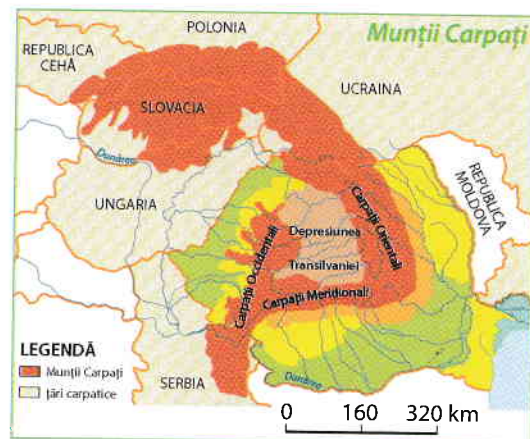
1. Observă pe harta alăturată întinderea Munților Carpați. Acești munți se găsesc numai pe teritoriul României? Numește țările străbătute de Munții Carpați. Ele se numesc *țări carpatice*.
2. Cum se numesc cele trei ramuri care alcătuiesc Munții Carpați din România?

Reține

Munții Carpați reprezintă cea mai înaltă treaptă de relief din țara noastră. Ei fac parte dintr-un grup mai mare de munți, care se întind pe teritoriul mai multor țări.

După poziția față de Depresiunea Transilvaniei, Munții Carpați din România sau Carpații Românești sunt formați din trei ramuri: **Carpații Orientali** (la est), **Carpații Meridionali** (la sud) și **Carpații Occidentali** (la vest).

Descoperă

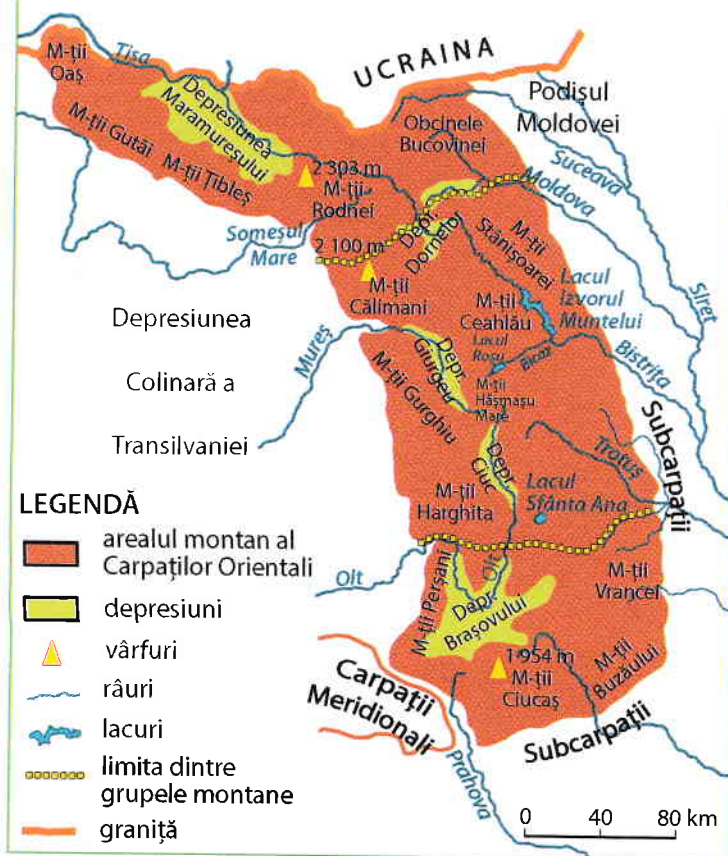
1. Analizează harta Carpaților Orientali. Cu ce unități de relief se învecinează Carpații Orientali la est, la sud și la vest?
2. Citește următoarele enunțuri. Alege din paranteze cuvintele care exprimă realitatea geografică reprezentată pe hartă.

Carpații Orientali se desfășoară de la granița de (est, nord) cu Ucraina până la Valea (Oltului, Prahovei). Sunt alcătuiți din șiruri de (dealuri, munți) despărțite de numeroase văi și (depresiuni, vârfuri). Cei mai înalți sunt Munții (Călimani, Rodnei).

Valea Prahovei, limita dintre Carpații Orientali și Carpații Meridionali

Carpații Orientali

Carpații Orientali se desfășoară de la granița de nord a țării până la Valea Prahovei. Cuprind șiruri de munți despărțite de numeroase văi și depresiuni. Sunt alcătuiți din roci diferite, cele mai dure fiind în partea lor de mijloc. Culmile muntoase au înălțimi mijlocii, depășind 2 000 m doar în **Munții Rodnei** (cei mai înalți) și în Munții Călimani. Din Carpații Orientali izvorăsc multe râuri, cele mai mari fiind **Mureșul** și **Oltul**. Au multe lacuri, unele naturale, altele create de om pentru producerea de energie electrică. Sunt acoperiți cu păduri de fag și, în zonele mai înalte, cu păduri de conifere. Au importante resurse naturale (minereuri de cupru, de aur, de argint, lemn, izvoare cu ape folositoare pentru tratarea unor boli).

Carpații Orientali sunt împărțiți în trei grupe: **Grupa Nordică**, **Grupa Centrală** și **Grupa Sudică**.

Munții Rodnei, Vârful Pietrosu

Munții Ceahlău, Vârful Toaca

Munții Ciucaș

Exersează

- Urmărește, pe harta Carpaților Orientali, linia întreruptă de culoare galbenă, care marchează limitele fiecărei grupe din cadrul acestei ramuri montane. Citește munții și depresiunile din fiecare grupă.
- Identifică, pentru fiecare grupă, cei mai înalți munți și notează-i în caiet. Subliniază cu roșu numele celor mai înalți munți din Carpații Orientali. Imaginea 1 prezintă cel mai înalt vârf din acești munți. Ce înălțime are?
- În ce grupă sunt situați munții din imaginea 2?
- Ce importanță prezintă munții din imaginea 3?
- În ce grupă este situată depresiunea din imaginea 5?
- Identifică râurile care izvorăsc din Carpații Orientali. Notează-le în caiet.
- Localizează pe hartă lacul din imaginea 4. Al cui afluent este râul pe care se află acest lac? Identifică și alte lacuri din această ramură carpatică.
- Ce vegetație crește în acești munți? Ce fel de păduri acoperă coastele Munților Ceahlău până spre vârfuri? De ce pe crestele Munților Rodnei crește o vegetație de ierburi mărunte?

Lacul Roșu

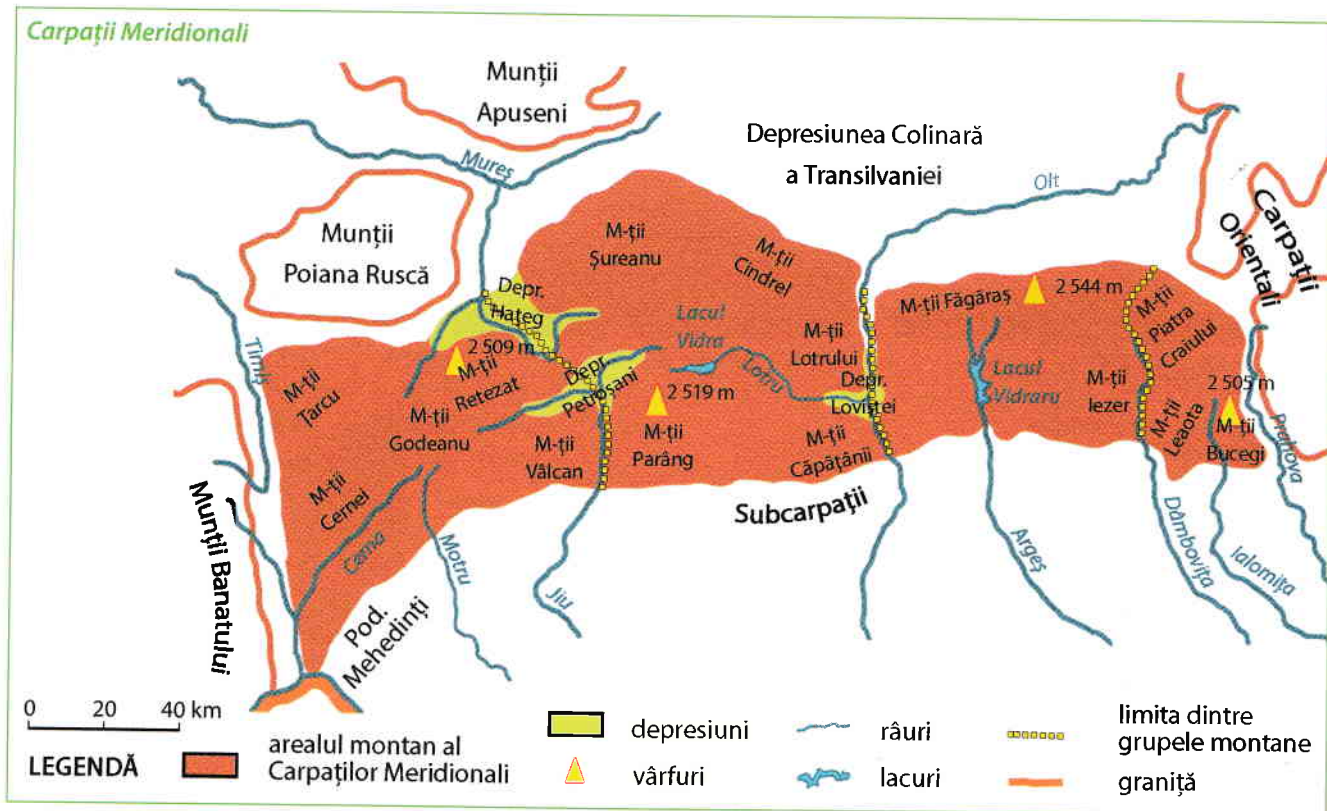
Depresiunea Brașov

Reține

Carpații Orientali sunt intens populați, așezările fiind situate mai ales în lungul râurilor și în depresiuni. Foarte populată este **Depresiunea Brașov**, cea mai întinsă depresiune din Carpații Românești. Principalele ocupații ale oamenilor sunt legate de creșterea animalelor, de exploatarea și prelucrarea lemnului și a resurselor de subsol.

1. Analizează harta de mai jos. Cu ce unități de relief se învecinează Carpații Meridionali la nord și la sud?
 2. Citește următoarele enunțuri. Alege din paranteze cuvintele care exprimă realitatea geografică reprezentată pe hartă.
- Carpații Meridionali se desfășoară pe direcția (*est-vest, nord-sud*), între Valea (*Ialomiței, Prahovei*) și văile râurilor (*Timiș și Mureș, Timiș și Cerna*). Sunt munți (*înalți, scunzi*), cu numeroase vârfuri (*sub, peste*) 2 500 m.
3. Scrie, în caiet, numele următorilor munți în ordinea așezării lor, de la est spre vest: *Cernei, Căpățanii, Făgăraș, Leaota, Parâng, Vâlcan*. Subliniază cei mai înalți munți.
 4. Numește depresiunile din Carpații Meridionali. Notează-le în caiet.

Reține

Carpații Meridionali se întind de la Valea Prahovei până la văile râurilor Timiș și Cerna. Cuprind munți formați din roci dure și de aceea au înălțimi ce depășesc 2 500 m. Aici se află cei mai înalți munți din România: **Munții Făgăraș**, care ating în **Vârful Moldoveanu 2 544 m**. Tot datorită durtății rocilor, acești munți sunt mai masivi, puține văi și depresiuni despărțind culmile muntoase. Singurul râu care traversează de la nord la sud acești munți este **Oltul**. În Carpații Meridionali se găsesc multe lacuri naturale, de dimensiuni reduse și cu apă foarte rece, dar și lacuri create de om. Acești munți sunt acoperiți cu păduri de conifere, care se continuă cu pășuni întinse.

Aplică

1. Identifică râurile care izvorăsc din Carpații Meridionali? Notează-le în caiet. Unde se varsă toate râurile care izvorăsc din Carpații Meridionali?
2. Identifică pe hartă lacurile din Carpații Meridionali. În ce scop au fost amenajate?

Barajul de la Vidraru și lacul format în spatele său

La bogățiile naturale reprezentate de păduri, ape curgătoare și cărbuni, se adaugă și peisajele deosebite oferite de acești munți: stânci cu forme deosebite (cum sunt **Babele** și **Sfinxul** din Munții Bucegi), creste și vârfuri semețe, plante și animale rare protejate de lege (floarea de colț, bujorul de munte, capra neagră ș.a.). Datorită acestor frumuseți multe locuri din Carpații Meridionali sunt ocrotite prin lege.

Babele

Sfinxul

Capre negre

Munții Piatra Craiului

Munții Retezat

Aplică

Dă exemple de arbori care formează pădurile de conifere din acești munți. Ce animale trăiesc în aceste păduri? Ce fel de vegetație crește pe crestele înalte, unde temperaturile scăzute și vânturile puternice împiedică dezvoltarea arborilor? Unde trăiește capra neagră?

Păduri de conifere în Munții Făgăraș

Reține

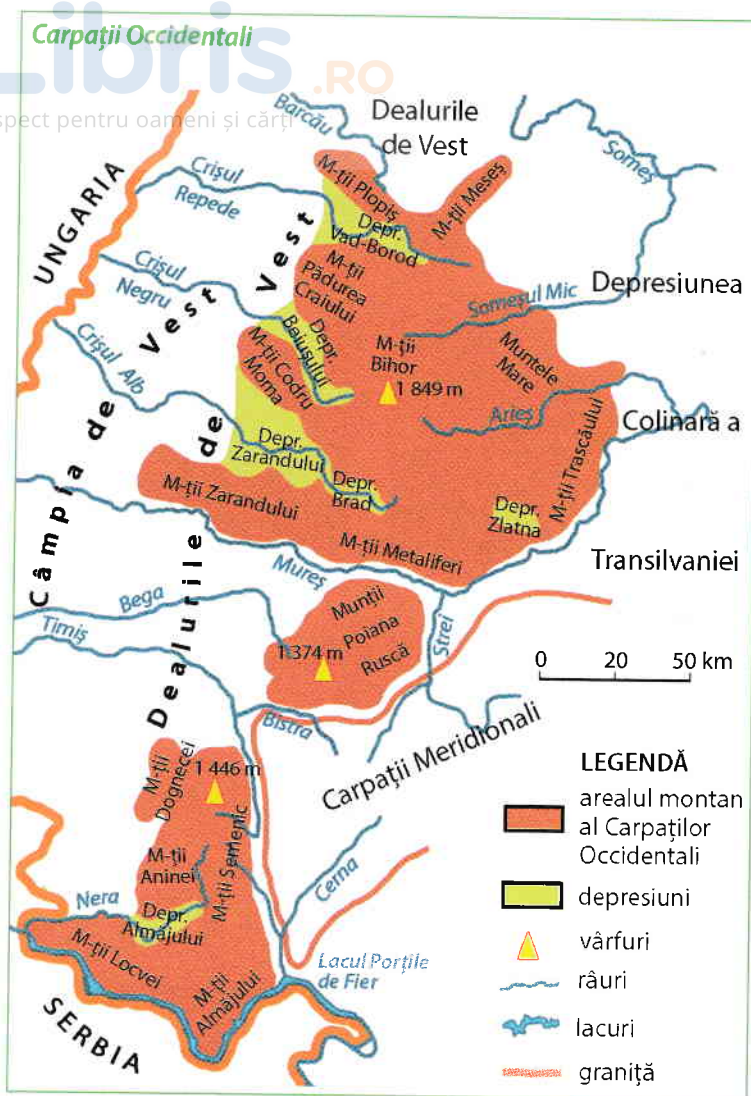
Râurile mai mari separă Carpații Meridionali în patru grupe de munți: **Grupa Bucegi** (între văile râurilor Prahova și Dâmbovița), **Grupa Făgăraș** (între Dâmbovița și Olt), **Grupa Parâng** (între Olt și Jiu) și **Grupa Retezat-Godeanu** (între Jiu și culoarul depresionar Timiș-Cerna).

Populația din Carpații Meridionali este mai puțin numeroasă și se ocupă mai ales cu exploatarea și prelucrarea lemnului, dar și cu creșterea animalelor.

Exersează

1. Numește grupele montane din Carpații Meridionali. Identifică pe hartă aceste grupe de munți.

2. Citește pe harta Carpaților Meridionali, munții din fiecare grupă. Identifică, pentru fiecare grupă, cei mai înalți munți și notează-i în caiet. Subliniază cu roșu numele celor mai înalți din țara noastră. În ce imagine sunt prezentați acești munți?

Reține

Carpații Occidentali sunt situați între Valea Dunării, la sud, și Valea Barcăului, la nord. Prin comparație cu celelalte ramuri carpatice, culmile muntoase din Carpații Occidentali nu mai păstrează aceeași continuitate.

Munții sunt alcătuiți din roci variate, unele mai puțin dure, fapt pentru care au înălțimi reduse, sub 2 000 m (cei mai înalți sunt Munții Bihor, cu 1 849 m) și culmile mai domoale, rotunjite, despărțite de râuri și depresiuni. Sunt acoperiți cu păduri de fag și doar în zonele mai înalte de conifere.

Este ramura carpatică cea mai populată, cu sate situate la înălțimi mai mari. Sunt bogăți în minereuri de fier, de aur, de argint ș.a. Ocupațiile principale ale oamenilor sunt exploatarea și prelucrarea lemnului și a minereurilor, creșterea animalelor.

Descoperă

1. Analizează harta Carpaților Occidentali. Cu ce unități de relief se învecinează Carpații Occidentali?

2. Citește următoarele enunțuri. Alege din paranteze cuvintele care exprimă realitatea geografică reprezentată pe hartă.

Carpații Occidentali se întind între Valea Dunării (*la nord, la sud*) și Valea Barcăului (*la nord, la sud*). Reprezintă cea mai (*înalță, joasă*) și mai (*continuă, fragmentată*) ramură carpatică.

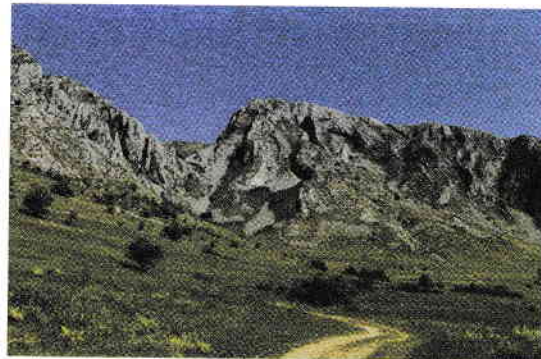
3. Scrie, în caiet, numele următorilor munți în ordinea așezării lor, de la nord spre sud: *Almăjului, Bihor, Plopiș, Poiana Ruscă, Semeinic, Zarandului*. Subliniază cei mai înalți munți.

4. Numește depresiunile din Carpații Occidentali. Notează-le în caiet.

5. Identifică râurile care izvorăsc din Carpații Occidentali? Notează-le în caiet. Cum se numește râul care izvorăște din Carpații Orientali și traversează Carpații Occidentali?

Linia Oravița-Anina, prima cale ferată montană (străbate M. Aninei), inaugurată în 1863

Munții Trascăului

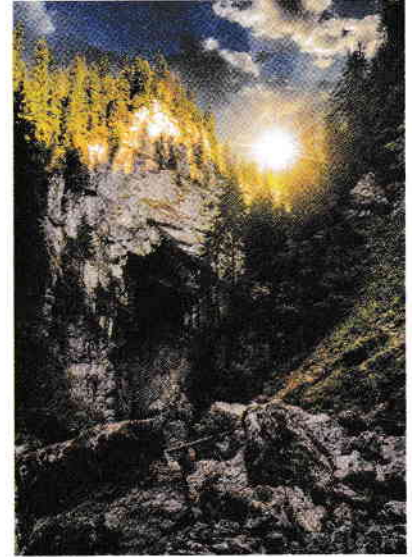
Carpații Occidentali sunt alcătuiți din trei grupe de munți: **Munții Banatului**, în sud (între Dunăre și râul Timiș), **Munții Poiana Ruscă**, în mijloc (între râurile Bistra, Strei și Mureș) și **Munții Apuseni**, la nord de râul Mureș. Identifică aceste grupe de munți pe hartă și citește munții din fiecare grupă. Notează în caiet, pentru fiecare grupă, munții cei mai înalți.

Munții Apuseni

Sat în Munții Apuseni

Intrarea în peștera Cetățile Ponorului

Aplică

1. Precizează, pentru fiecare ramură montană: grupele de munți, râurile care le mărginesc, munții cei mai înalți. Completează în caiet un tabel asemănător:

Grupa de munți	Râurile care mărginesc grupa	Munții cei mai înalți	Înălțimea (m)
...

2. Completează spațiile libere din următoarele enunțuri:

- Cea mai înaltă ramură a Carpaților Românești este situată în partea de ... a Depresiunii Colinare a Transilvaniei.
- Dunărea mărginește la sud Carpații ...
- Cea mai mare depresiune se numește ... și este situată în grupa a Carpaților ...

3. Reformulează enunțurile următoare astfel încât să devină adevărate.

- Carpații Occidentali au înălțimile cele mai mari în Munții Banatului.
- Munții Călimani sunt cei mai înalți munți din grupa Parâng.
- Locuitorii din zona montană se ocupă cu cultivarea plantelor, exploatarea și prelucrarea lemnului, exploatarea resurselor de subsol.

4. Râurile Olt și Mureș izvorăsc din Munții Hășmașu Mare, dar curg în direcții diferite. Din ce ramură carpatică izvorăsc aceste râuri? Numește râul care traversează de la nord la sud Carpații Meridionali și se varsă în Dunăre.

5. Cum sunt temperaturile, precipitațiile și vânturile în Carpați, comparativ cu dealurile și câmpiile?

6. Pe harta de contur a României, desenează și colorează Munții Carpați, respectând culorile convenționale. Scrie apoi denumirea grupelor de munți și a celor mai înalți munți din fiecare grupă.

Explică

1. Datorită cărui element cei mai înalți și mai masivi munți se găsesc în Carpații Meridionali?

2. Din ce cauză cea mai numeroasă populație din zona montană se găsește în Carpații Occidentali?

Portofoliu

Adună din cărți, din reviste, din enciclopedii sau de pe internet imagini și informații despre locuri deosebite din Carpații Românești. Realizează o fișă cu imagini și scurte informații pentru fiecare ramură carpatică. Atașează aceste materiale la portofoliu.